

เกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบต่อผู้ประกอบการท่องเที่ยวโดยชุมชน (86 ตัวชี้วัด) แบ่งออกเป็น 5 หมวด ดังนี้

เกณฑ์	ตัวชี้วัด
<p>หมวดที่ 1 นโยบายองค์กร (คณะกรรมการบริหารการท่องเที่ยวโดยชุมชน และสมาชิก) (10)</p>	<p>1.1 คณะกรรมการบริหารการท่องเที่ยวโดยชุมชน (5)</p> <p>1.1.1 มีความมุ่งมั่นในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ</p> <p>1.1.2 กำหนดเป้าหมายและแผนดำเนินงานการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ</p> <p>1.1.3 สร้างการรับรู้การท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบต่อสมาชิกการท่องเที่ยวโดยชุมชน</p> <p>1.1.4 จัดทำแผนการใช้เงินกองทุนท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาชุมชน</p> <p>1.1.5 กำกับดูแลองค์กรให้ดำเนินงานตามแนวทางการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ</p> <hr/> <p>1.2 สมาชิกการท่องเที่ยวโดยชุมชน (5)</p> <p>1.2.1 มีความเข้าใจการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ</p> <p>1.2.2 ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบของชุมชนและกลุ่มท่องเที่ยว</p> <p>1.2.3 จ่ายค่าตอบแทนตามที่เหมาะสม</p> <p>1.2.4 ส่งเสริมให้สมาชิกได้รับการอบรม และพัฒนาทักษะตนเอง</p> <p>1.2.5 สนับสนุนและส่งเสริมการจ้างงานในท้องถิ่นและส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในอาชีพแก่กลุ่มสตรี ผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ ผู้พิการ เพศสภาพ และชาติพันธุ์ เป็นต้น</p>
<p>หมวดที่ 2 สินค้าและบริการท่องเที่ยว คู่ค้า และลูกค้า (53)</p>	<p>2.1 สินค้าท่องเที่ยว (4)</p> <p>2.1.1 แหล่งท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น โบราณสถาน ธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวที่ตั้งอยู่ในเขตอนุรักษ์</p> <p>2.1.2 สร้างประสบการณ์ให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเจ้าของพื้นที่กับผู้มาเยือน</p> <p>2.1.3 เป็นกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรม วิถีชีวิต และสิ่งแวดล้อม</p> <p>2.1.4 ให้ข้อมูล (โปรแกรมท่องเที่ยว) และเงื่อนไข (กำหนดการเดินทาง ราคา สภาพภูมิอากาศ และการยกเลิก) ที่ชัดเจนและเป็นธรรมด้านการให้บริการราคา และเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด</p> <hr/> <p>2.2 บริการท่องเที่ยว: พาหนะ (5)</p> <p>2.2.1 จัดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย มีมาตรฐานความปลอดภัย และมีการตรวจสอบและซ่อมบำรุงอย่างสม่ำเสมอ</p>

	<p>2.2.2 จัดให้มีอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยในพาหนะ เช่น เข็มขัดนิรภัย ถึงดับเพลิง ชุดปฐมพยาบาล เสื้อชูชีพ หมวกนิรภัย (จักรยาน) เป็นต้น</p> <p>2.2.3 พนักงานควบคุมยานพาหนะมีใบอนุญาตขับขี่ถูกต้อง มีความพร้อม ให้บริการ มารยาทดี สุภาพ และอ่อนน้อม</p> <p>2.2.4 ดับเครื่องยนต์ทุกครั้งเมื่อลูกค้าลงจากรถและไม่ติดเครื่องยนต์ ระหว่างรอ</p> <p>2.2.5 พาหนะเดินทางไม่ก่อให้เกิดมลพิษทางเสียงและมลพิษทางอากาศ ที่ก่อให้เกิดความรำคาญ</p>
	<p>2.3 บริการท่องเที่ยว: นักสื่อความหมายท้องถิ่น (4)</p> <p>2.3.1 ได้รับการอบรมเป็นนักสื่อความหมายท้องถิ่น</p> <p>2.3.2 มีความรู้ด้านการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ องค์กรความรู้ในท้องถิ่น และ ให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่ถูกต้อง</p> <p>2.3.3 มีความซื่อสัตย์ รับผิดชอบต่อหน้าที่ และแต่งกายสุภาพและบ่งบอก ความเป็นอัตลักษณ์ชุมชน</p> <p>2.3.4 ไม่แสวงหาผลประโยชน์จากนักท่องเที่ยวและผู้ให้บริการ</p>
	<p>2.4 บริการท่องเที่ยว: อาหาร (6)</p> <p>2.4.1 นำวัตถุดิบในท้องถิ่นมาประกอบอาหาร และแสดงให้เห็นความเป็น อัตลักษณ์ท้องถิ่น</p> <p>2.4.2 สถานที่ ประกอบอาหารและรับประทานอาหารมีความสะอาด ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัย</p> <p>2.4.3 ใช้วัสดุอุปกรณ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและนำกลับมาใช้ใหม่ได้</p> <p>2.4.4 บริการเมนูอาหารที่ใช้พลังงานในการปรุงต่ำ</p> <p>2.4.5 การให้บริการปริมาณอาหารที่เหมาะสมเพื่อไม่ให้เกิดขยะ</p> <p>2.4.6 มีการจัดการขยะที่เป็นเศษอาหารอย่างเหมาะสม</p>
	<p>2.5 บริการท่องเที่ยว: ที่พัก (ประเภทโฮมสเตย์ และโฮมลอดจ์) (9)</p> <p>2.5.1 ที่พักควรมีการจัดแจ้งสถานที่พักที่ไม่เป็นโรงแรมตาม พรบ. ที่เกี่ยวข้อง กรณีที่พักมีเอกสารสิทธิ์</p> <p>2.5.2 เจ้าของสถานที่ให้การต้อนรับและแนะนำสถานที่ กฎระเบียบ และ ข้อปฏิบัติ</p> <p>2.5.3 โครงสร้างอาคารที่พักมีความแข็งแรง สะอาด ปลอดภัย เป็นระเบียบ เรียบร้อย และมีถึงดับเพลิงที่ใช้งานได้ไม่หมดอายุ</p>

	<p>2.5.4 ห้องน้ำสะอาดและถูกสุขลักษณะ</p> <p>2.5.5 ห้องนอนมีอากาศถ่ายเท อุปกรณ์เครื่องนอนมีความสะอาด</p> <p>2.5.6 มีแสงสว่างเพียงพอในแต่ละจุด</p> <p>2.5.7 มีชุดปฐมพยาบาลและไม่หมดอายุ</p> <p>2.5.8 มีป้ายบอกทาง สิ่งอำนวยความสะดวก และสิ่งไม่ควรปฏิบัติ</p> <p>2.5.9 มีบอร์ดโทรศัพท์ติดต่อกรณีมีเหตุฉุกเฉิน</p> <p>2.6 บริการท่องเที่ยว: กิจกรรมท่องเที่ยว (8)</p> <p>2.6.1 มีแผนจัดการความเสี่ยงและให้ข้อมูลด้านความปลอดภัยก่อนทำกิจกรรมท่องเที่ยวนั้น ๆ</p> <p>2.6.2 แจ้งข้อจำกัดความรับผิดชอบต่อลูกค้า</p> <p>2.6.3 กิจกรรมท่องเที่ยวลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และวิถีวัฒนธรรมชุมชน</p> <p>2.6.4 กิจกรรมท่องเที่ยวที่ส่งเสริมการอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรม วิถีชีวิต และสิ่งแวดล้อมในพื้นที่</p> <p>2.6.5 ชุมชนหรือเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในกิจกรรมท่องเที่ยวและเต็มใจให้บริการ</p> <p>2.6.6 สถานที่ วัสดุ และอุปกรณ์ที่ใช้ทำกิจกรรมท่องเที่ยวมีความปลอดภัยพร้อมให้บริการ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม</p> <p>2.6.7 กิจกรรมท่องเที่ยวเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลดการใช้พลังงาน เช่น เดิน ปั่นจักรยาน พายเรือ ใช้นานพาหนะในท้องถิ่น เป็นต้น</p> <p>2.6.8 กิจกรรมท่องเที่ยวสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมในกรณีเกิดเหตุสุดวิสัยหรือสภาพภูมิอากาศไม่อำนวย</p>
	<p>2.7 คู่ค้า (7)</p> <p>2.7.1 มีความเข้าใจการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบต่อ</p> <p>2.7.2 เลือกคู่ค้าที่มีความพร้อมและมีความรับผิดชอบต่อและมีความพร้อมทำงานร่วมกับชุมชน</p> <p>2.7.3 ปฏิบัติตามธรรมนูญชุมชน (23)</p> <p>2.7.4 จ่ายค่าตอบแทนตามที่ระบุในสัญญาหรือตามข้อตกลงที่ได้กำหนดร่วมกันไว้ (24)</p> <p>2.7.5 มีช่องทางการสื่อสารที่ชัดเจน (Email, Line, messenger) (25)</p>

	<p>2.7.6 พร้อมสื่อสารและแก้ไขข้อร้องเรียน ความคิดเห็น และคำแนะนำจากนักท่องเที่ยว</p> <p>2.7.7 พร้อมปรับเปลี่ยนสู่การจัดการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ</p> <p>2.8 ลูกค้ำ (10)</p> <p>2.8.1 สมาชิกประชุมเตรียมความพร้อมให้บริการนักท่องเที่ยว</p> <p>2.8.2 ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ (Code of conduct, Do and Don't, Packing list etc.)</p> <p>2.8.3 ขอข้อมูลที่จำเป็นของนักท่องเที่ยว (ชื่อ-สกุล passport ID, DOB ข้อจำกัดด้านอาหารและสุขภาพ หรือให้นักท่องเที่ยวลงทะเบียนในแบบฟอร์มเข้าพักในชุมชนและแจ้งผู้นำชุมชนให้ทราบ)</p> <p>2.8.4 ประชุมกลุ่มนักท่องเที่ยวเพื่อแจ้งรายละเอียดโปรแกรม กิจกรรมการเดินทาง ข้อกำหนดสถานที่ และแหล่งท่องเที่ยว (Trip meeting)</p> <p>2.8.5 จัดเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้องกรณีที่ลูกค้ำไม่ประสงค์เดินทางหรือทำกิจกรรมตามโปรแกรมท่องเที่ยว (Release form)</p> <p>2.8.6 กรณีที่นักท่องเที่ยวได้รับอุบัติเหตุให้จัดทำ incident report และนำส่งสถานพยาบาล</p> <p>2.8.7 การให้ข้อมูลรายละเอียดโปรแกรมท่องเที่ยว เช่น ประวัติความเป็นมา อากาศ วัฒนธรรม อาชีพ เป็นต้น</p> <p>2.8.8 สร้างประสบการณ์และเรียนรู้ในสถานที่ที่ได้ไปเยือน (บทบาทของนักท่องเที่ยว)</p> <p>2.8.9 สอบถามความคิดเห็นและประเมินความพึงพอใจจากการให้บริการ</p> <p>2.8.10 ขออนุญาตถ่ายรูป และใช้รูปเพื่อประชาสัมพันธ์</p>
<p>หมวดที่ 3 ประโยชน์ต่อสังคม (10)</p>	<p>3.1 อนุรักษ์ ฟื้นฟู วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชุมชนให้คงอยู่</p> <p>3.2 สร้างความสามัคคีและความเข้มแข็งให้กับคนในชุมชน</p> <p>3.3 พัฒนาทักษะ ศักยภาพ องค์ความรู้ในการจัดการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบต่อชุมชนท้องถิ่น</p> <p>3.4 สร้างชุมชนให้เกิดการยอมรับจากหน่วยงานภายนอก</p> <p>3.5 ยกระดับคุณภาพชีวิตให้กับคนในชุมชน</p> <p>3.6 เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชาวบ้านกับผู้มาเยือน</p> <p>3.7 สร้างการยอมรับในวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตที่แตกต่าง</p> <p>3.8 สร้างความภาคภูมิใจให้กับคนในชุมชน</p>

	3.9 ส่งเสริมให้เกิดสำนึกรักบ้านเกิด 3.10 สร้างจิตสำนึกให้กับนักท่องเที่ยว
หมวดที่ 4 ประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ (6)	4.1 กระจายตัวนักท่องเที่ยวและรายได้สู่จุดท่องเที่ยวรอง 4.2 สร้างงาน สร้างอาชีพให้กับคนในท้องถิ่น 4.3 กระจายรายได้ผ่านห่วงโซ่อุปทานท่องเที่ยวสู่ท้องถิ่น 4.4 สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์สินค้าและบริการในชุมชนผ่านโปรแกรมท่องเที่ยวและกิจกรรมท่องเที่ยว 4.5 ส่งเสริมให้เกิดกองทุนหมู่บ้านจากการท่องเที่ยว 4.6 เกิดการต่อยอดทางเศรษฐกิจ และสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนให้กับชุมชนท้องถิ่น
หมวดที่ 5 ประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อม (7)	5.1 สร้างสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม 5.2 ลดมลภาวะ ลดปัญหาการจราจร 5.3 ฟื้นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมและวิถีชีวิต และสิ่งแวดล้อมของชุมชน 5.4 ลดการใช้พลังงาน และใช้พลังงานทางเลือก 5.5 เกิดการเรียนรู้การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมผ่านกิจกรรมท่องเที่ยว (ปลูกป่า เก็บขยะ แปรรูปขยะ ฯลฯ) 5.6 มีการจัดการขยะในชุมชนตามหลัก 3 R (Reduce, Reuse, Recycle) 5.7 สร้างเครือข่ายการจัดการสิ่งแวดล้อม